

STOP WAPENHANDEL

Stop Wapenhandel
Anna Spenglerstraat 71
1054 NH Amsterdam
www.stopwapenhandel.org
Facebook Stopwapenhandel
Twitter@CTWnl
IBAN NL11TRIO0390407380

Militaire- en veiligheidsindustrie profiteert van vluchtelingentragedie

Wereldwijd zijn 70,8 miljoen mensen op de vlucht. De meesten worden opgevangen in hun eigen regio, meestal een ontwikkelingsland. Het rijke deel van de wereld neemt relatief weinig vluchtelingen en migranten op en sluit steeds meer zijn grenzen. Terwijl de rijke landen vaak een belangrijk aandeel hebben in het ontstaan van problemen waardoor mensen moeten vluchten. Door wapenexporten en door militaire interventies. Door oneerlijke handel en scheve economische verhoudingen. En steeds vaker door klimaatgerelateerde problemen, zoals droogte.

Dubbel verdienen

Vluchtelingen en migranten die Europa proberen te bereiken stuiten op grenzen die met steeds meer veiligheidstechnologie worden bewaakt. De militaire industrie verdient dubbel aan oorlog: zowel aan wapenexport als aan het tegenhouden van oorlogs-vluchtelingen.

Versterking Europese grenzen

Europese landen beschouwen vluchtelingen vooral als veiligheidsprobleem, niet als humanitair probleem. Toen in 2015 veel Syrische vluchtelingen Europa probeerden te bereiken stuurden diverse EU-lidstaten militairen naar hun grenzen. De EU zelf organiseerde Operatie Sophia, waarbij marineschepen werden ingezet voor het onderscheppen van migrantenbootjes. Nederland nam deel met de fregatten Van Amstel en De Ruyter. Ook stelde Nederland een opspringsdrone ter beschikking.

Wapenindustrie adviseert en profiteert

De militaire en veiligheidsindustrie is de grote profiteur van dit beleid. Na het einde van de Koude Oorlog daalden de militaire budgetten in Oost en

West. De wapenindustrie ging op zoek naar nieuwe afzetmogelijkheden om de omzet op peil te houden. Enerzijds door het ontwikkelen van nieuwe exportmarkten over de hele wereld. Anderzijds door het ontwikkelen van nieuwe toepassingen voor militaire producten. Grensbewaking bleek een groeimarkt.

Budget

Het budget van EU-grensbewakingsagentschap Frontex steeg van €6 miljoen in 2005 tot €460 miljoen in 2020. Voor de periode van 2021 t/m 2027 staat een budget van minimaal €5,5 miljard in de planning. Daarvan is zo'n €2 miljard gereserveerd voor het kopen of leasen van materieel.

Bedrijven

Grensbewakingscontracten gaan onder meer naar wapenbedrijven als Thales, Airbus en Leonardo, de biometrische bedrijven Veridos, Idemia en Gemalto (inmiddels opgekocht door Thales), de Israëlische wapenbedrijven Elbit en IAI en de Turkse militaire bedrijven Aselsan en Otokar. Het gaat om militair materieel voor grenswachten, surveillancetechnologie om grenzen te monitoren en de IT-infrastructuur om migratiestromen te volgen. De Nederlandse scheepsbouwer Damen verdient goed aan leveranties voor vele kustwachten in het Middellandse Zeegebied, inclusief die van Libië en Turkije.

Effectieve lobby

De militarisering van het migratiebeleid is niet vanzelf ontstaan. De militaire industrie voert een effectieve lobby die grote invloed heeft op het beleid van Europese lidstaten en de Europese Unie.

Grote wapenbedrijven en lobbyorganisaties, de European Organisation for Security (EOS) en de Aerospace and Defence Industries Association of Europe (ASD), komen elkaar tegen op wapen- en veiligheidsbeurzen en zitten met de Europese Commissie aan tafel. De industrie zette de toon met het framen van migratie als veiligheidsprobleem en schreef voorstellen die soms letterlijk in EU-beleidsdocumenten zijn overgenomen. Het stoppen van migranten is een centraal doel geworden van het Europees buitenlands beleid, waaronder hulp- en handelsrelaties.

Vooruitgeschoven grenzen

Een nieuwe ontwikkeling is het vooruitschuiven van de Europese grenzen. Derde landen worden ingezet als externe grenswachten, die vluchtelingen tegenhouden al voordat ze Europa bereiken. Er wordt samengewerkt met autoritaire regimes in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Afrika, tot aan de dictaturen in Tsjad en Eritrea aan toe. De vooruitgeschoven grenslanden krijgen onder meer training van veiligheidstroepen. Er wordt gratis materieel ter beschikking gesteld, waaronder helikopters, patrouillevaartuigen, patrouillevoertuigen en surveillance- en monitoringsmaterieel. Ook worden grootschalige biometrische systemen opgezet om mensen te registreren.

Gevolgen van een repressief vluchtelingenbeleid

Het beleid van tegenhouden van migranten heeft vreselijke gevolgen voor vluchtelingen en migranten en het destabiliseert de regio's waar mensen nu worden opgevangen. Op den duur zal dat alleen maar tot meer migratie leiden.

Kwetsbare mensen worden gedwongen andere, vaak gevaarlijkere migratieroutes te zoeken. Dit leidt tot meer doden op de Middellandse Zee en in de woestijn van Noord-Afrika. Mensen worden in handen van criminele smokkelnetwerken gedreven, terwijl Europa deze nu juist wil bestrijden. Ook ondermijnt het beleid traditionele migratieroutes waarop regionale economieën zijn gebaseerd.

Wat moet er gebeuren?

We zouden ons in moeten zetten voor veilige vluchtroutes, voor opvang en steun aan vluchtelingen en bovenal voor het werken aan het wegnemen van de redenen die mensen dwingen te vluchten. Dat betekent onder meer het eerlijker maken van handelsrelaties, een veel ambitieuzer klimaatbeleid, het beëindigen van militaire missies en het stopzetten van wapenexporten.

